

Skipulagsstofnun
b.t. Jóns Smára Jónssonar
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 6. janúar 2023
UST202212-072/A.Þ.
10.05.01

Efni: Mat á umhverfisáhrifum – matsskyldufyrirspurn – stytting hvíldartíma – Hábrún ehf. Skutulsfirði

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar er barst 7. desember sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um hvort og á hvaða forsendum ofangreind framkvæmd skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Starfsemin og breyting á henni er háð starfsleyfi Umhverfisstofnunar skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunareftirlit.

Framkvæmdarlýsing

Hábrún ehf. (hér eftir nefnd framkvæmdaraðili) hefur leyfi til framleiðslu á 700 tonnum af regnbogasilungi og þorski (að hámarki 650 tonna lífmassi af regnbogasilungi og 50 tonna lífmassi af þorski á hverjum tíma) í sjókvíum í Skutulsfirði.

Nú áformar framkvæmdaraðili að sækja um styttingu á hvíldartíma sjókvíaeldissvæða úr 12 mánuðum niður í 3 mánuði.

Eldissvæði Hábrúnar er 1,32 km² sem skiptist í þrjú kvíasvæði. Eldið er kynslóðaskipt, tvö svæði eru í notkun á hverjum tíma og eitt í hvíld. Umhverfisstofnun hefur áður bent á og áréttar að þó svo talað sé um aðskilin kvíasvæði þá eru þau staðsett á sama svæðinu í firðinum svo ekki er hægt að tala um mjög aðskilin kvíasvæði heldur aðskilin eldissvæði líkt og sjá má í viðauka 1 í starfsleyfi.

Umhverfisstofnun bendir á að stofnunin veitti umsögn um matsskyldufyrirspurn framkvæmdaraðila vegna tegundabreytingar úr regnbogasilungi og þorski í lax í janúar 2014. Hér er stofnunin aðeins að veita umsögn um áform um styttingu á hvíldartíma fyrir eldi á regnbogasilungi og þorski og vill vekja athygli á því ef ætlunin er að sækja um tegundabreytingu.

Umhverfisáhrif framkvæmdar

Í tilkynningarskýrslu er fjallað um staðsetningu kvía og umhverfi, eldisbúnað, eldisfisk, eldisferli, eldisáætlun, umhverfisaðstæður, fóður og lífræn efni sem berast í umhverfið, afföll á lífmassa, hvíldartíma, vöktun og vöktunaráætlun, sjúkdóma og sníkjudýr og varnir gegn þeim.

Umhverfisstofnun bendir á að skv. 19. gr. laga nr. 111/2021 um umhverfismat framkvæmda og áætlana skal framkvæmdaraðili tilkynna Skipulagsstofnun um

fyrirhugaða framkvæmd og leggja fram upplýsingar um framkvæmdina og líkleg umtalsverð umhverfisáhrif hennar. Hann skal, þar sem við á, taka tillit til fyrirliggjandi niðurstaðna um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar og leggja fram, þar sem við á, upplýsingar um fyrirhugaðar mótvægisáðgerðir.

Umhverfisstofnun bendir á að í tilkynningu til ákvörðunar um matsskyldu sem hér er til umfjöllunar er ekki fjallað um líkleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar.

Stofnunin telur að vegna nálægðar eldissvæðanna hvert við annað og hve grunnt er niður á botn sé mjög mikilvægt að botninn sé hvíldur nægilega lengi. Vöktun fyrirtækisins, sbr. vöktunaráætlun, hefur sýnt að lífrænt álag er sýnilegt á svæðum þar sem framleiðsla er í hámarki og þar eru botndýrasamfélög undir álagi vegna uppsöfnunar lífrænna efna. Álag á svæði eftir 12 mánaða hvíld var í samræmi við væntingar vöktunaraðila árið 2021.

Umhverfisstofnun bendir á að í starfsleyfum sjókvíaeldisfyrirtækja er ákvæði þess eðlis að stofnunin geti einhliða frestað útsetningu eftir hvíldartíma bendi niðurstöður vöktunar til þess að umhverfisaðstæður séu óhagstæðar á svæðinu. Þá verður einnig gerð sú krafa að framkvæmdaraðili geri grein fyrir og útbúi áætlun um hvað gert verður við fiskinn ef ekki verður hægt að setja hann út vegna þess að þörf er á lengri hvíldartíma. Stofnunin vill vekja athygli á því að þau fyrirtæki sem eru með heimild fyrir 90 daga hvíldartíma í starfsleyfum eru með önnur kvísvæði þar sem fjarlægðin er slík að mögulegt er að setja þar út fisk ef vöktun leiðir í ljós að ekki eru aðstæður til þess að setja út fisk á fyrirhuguðu svæði eftir lágmarkshvíld.

Niðurlag

Vegna nálægðar svæðanna og mögulegrar dreifingar lífrænna efna inn á svæði í hvíld telur Umhverfisstofnun óvissu ríkja um áhrif á botndýralíf vegna fyrirhugaðrar styttingar.

Umhverfisstofnun telur að í tilkynningunni sé ekki gerð nægjanlega grein fyrir mögulegum umhverfisáhrifum fyrirhugaðra breytinga. Vegna staðsetningar og nálægðar eldissvæðanna telur stofnunin ofangreind atriði kalla á að framkvæmdin fari í umhverfismat.

Virðingarfyllst,

Agnes Þorkelsdóttir
sérfræðingur

Steinar Rafn Beck Baldursson
sérfræðingur